

va fer etern. Les meves declaracions van ser corroborades pel meu amic Fèlix, que va declarar que els dos havíem estat entrenant junts. Finalment van descobrir el culpable, Jean Fontaine, que va ser detingut amb el seu pare, juntament amb un altre home de mal nom Biton, lladre de l'organització. Aquest havia menjat diverses vegades a casa nostra. Van ser afusellats els tres a Châteaubriand.

Jo els coneixia a tots tres força bé. Nosaltres treballàvem directament amb Biton. Si aquest hagués parlat hauria posat en una situació difícil a molta gent. Tenint en compte el que va passar després, un o altre van parlar. El cercle es començava a estrènyer.

Una nit van venir a casa uns policies vestits de paisà, policies especials anticomunistes, que es van endur Joseph. Em vaig escapar per la finestra i em vaig refugiar a la teulada. Vaig sentir com deien que el llit encara era calent i que no podia ser gaire lluny. Vaig marxar a casa del meu amic Fèlix.

Dos dies després van tornar per endur-se l'esposa de Joseph, i van deixar a ell tot tumefacte, li havien donat una bona pallissa! Jo estava al llit i no em vaig assabentar de res, no sé per què ells em van deixar tranquil. Van ser empresonats a Vitré.

Encara em pregunto ara per què no em van dir res, ja que s'ha de tenir en compte que jo llavors ja tenia 17 anys, sense parlar dels meus orígens i els meus antecedents.

La xarxa local havia estat desmantellada o estava en fugida, tallats tots els contactes, jo estava completament aïllat. No era bon moment per cercar qui havia estat detingut i qui havia pogut escapar-se. Vaig decidir deixar tot el tema de banda.

Un venedor de bicicletes em tenia vist amb la meva, i em va demanar si volia treballar al seu taller de reparació. Estem a l'any 1943. El salari era molt atractiu, la seva proposta duplicava el que guanyava. No podia refusar-ho. Vaig abandonar la fàbrica, encara que amb el cor enconguit. Una pàgina important de la meva vida acabava de tancar-se.

Menjava en una pensió familiar, no gaire lluny de la meva nova feina, i dormia a casa d'un altre amic a qui també li agradava la bicicleta. El seu pare venia cuirs i pells i la mare era mestressa de casa, eren una família acomodada.

La correspondència amb els meus pares mai s'havia interromput. Havien marxat de casa del senyor Boissel per agafar en aparceria una propietat al municipi d'Andillac. El meu pare sempre em demanava que tornés, que em necessitava, ja que sol no donava a l'abast.

Jo estava molt bé a Fougères. La perspectiva d'anar a treballar a la finca no em temptava gaire. A més a més, em trobava a la zona ocupada i els estrangers continuàvem amb el famós control setmanal.

Vaig decidir demanar, per si de cas, un salconduit a la *komandatur* alemanya, que s'encarregava d'aquests afers. Llavors no es passava la línia que delimitava les zones tan fàcilment.

Jo no tenia cap pressa, i ells, per descomptat, tampoc els expedien ràpidament. Van passar sis mesos fins que em va arribar la resposta afirmativa. El document no tenia data de caducitat, podia marxar quan volgués, però no m'apetia.

Per desgràcia, uns esdeveniments van precipitar les coses. A finals de març de 1944 vaig rebre una convocatòria per passar una visita mèdica amb la finalitat de fer els treballs obligatoris a Alemanya si em declaraven apte. Tenia la certesa que sí que m'hi declararien. El dissabte següent vaig parlar amb el comissari al qual passava el meu tabac (ell era contrari a les forces d'ocupació) i em va aconsellar que tirés la convocatòria rebuda al foc i que marxés, ja que jo tenia un lloc on anar.

No era qüestió de vacil·lar. Vaig afanyar-me, ja que era indispensable marxar abans que expirés la data de la visita. Les meves pertinences més voluminoses les vaig trametre en tren i vaig posar el que necessitava en una motxilla, sense oblidar el famós salconduit. Em vaig encaminar amb la meva bicicleta a la carretera sense dir res, era l'última etapa, però va ser la més perillosa.

Separaven 720 quilòmetres Fougères d'Andillac, on m'esperaven els meus pares. Puc assegurar que els vaig recórrer en 3 dies, ja que al tercer vaig parar a dormir a Cabanes, a uns 10 quilòmetres d'acabar el recorregut. M'havia proveït d'un mapa i havia dividit el trajecte en tres parts. Feia les parades als punts que m'havia fixat.

El primer dia vaig recórrer uns 200 quilòmetres. Va ser dur, ja que als entrenaments no excedia els 120 quilòmetres. Vaig creuar el riu Loire a Angers, mai l'hagués imaginat tan ample. Feia fresc, érem a primers d'abril, després la temperatura s'anava escalfant. En aquesta primera part del trajecte no hi hagué res digne de menció.

El segon dia vaig recórrer 230 quilòmetres aproximadament. L'objectiu encara estava lluny. Vaig travessar llocs on no hi havia cap ànima vivent. A l'apropar-me al Massís Central les coses van començar a complicar-se. Aquestes muntanyes varen ser un dels llocs on la resistència va ser més forta.

Els primers a fer-me passar un control van ser els esbirros dels alemanys, els LVF (Legió dels

Voluntaris Francesos). Tot ho tenia en regla i em van deixar passar.

Alguns quilòmetres més lluny van ser els CMR qui em van tornar a fer passar un control.

No sé el que hauria passat si hagués comès la imprudència de fer ruta sol amb el document de resident privilegiat. No tinc clar que avui pogués estar escrivint aquestes línies de poca importància i que sol em commouran a mi.

El tercer dia em quedaven molts quilòmetres per recórrer. Les meves cames ja havien agafat rodatge. Al passar pel departament de Lot vaig parar a comprar una barra de pa blanc per portar-la a casa, ja que era un producte escàs en aquella època. Es començava a veure vinya, s'olorava el sud.

Uns quilòmetres més endavant em van tornar a parar en un control els CMR, però també em van tornar a deixar passar gràcies al meu salconduit.

Després d'un revolt vaig veure Saint Céré. Vaig arribar-hi molt inoportunament. Els alemanys tenien instal·lat un morter en bateria al costat de la carretera. No sé com no havia sentit les detonacions abans. Vaig tenir un mal presagi que es va confirmar quan em van fer parar al control de la plaça. En aquesta hi havia un gran mur i una porta que semblava d'un castell. Allí hi havia un grup d'homes apilotats que estaven guardats per soldats alemanys amb metralladores. Els camions esperaven.

No era el moment de cridar l'atenció accelerant el pas o demanant informació de cap mena, no fos cas que necessitessin algun altre innocent. Aquell lloc és dels que vols oblidar. Però el pitjor encara no s'havia esdevingut encara.

A la sortida del poble hi havia una bona costa, no era la primera, ja que l'últim recorregut havia estat molt muntanyós. El que no havia vist era que a unes centenes de metres davant meu hi havia un destacament de soldats alemanys. No podia de cap manera donar mitja volta com si res, hagués estat una actitud sospitosa. Què hauria passat si aquesta idea s'hagués apoderat de mi?

Vaig seguir avançant normalment. Quan vaig arribar al seu nivell em van fer el signe de baixar de la bicicleta. Em vaig abstenir de fer-me el sord, no se'ls pot fer repetir les ordres. Em van fer buidar la motxilla. Sabia el que em demanarien i vaig avançar-me. Un soldat alemany va ensenyar el meu salconduit a un altre que devia ser el seu superior. Vaig entendre que li deia que era un espanyol d'una altra zona. Van dialogar durant una estona entre ells. Estic completament convençut que el meu destí es va decidir en aquells moments. La meva odissea era prop de la seva fi, s'acabaria allí. M'imaginava el cap del

Cahuzac-sur-Vère

destacament estripant els meus documents, però què hauria pogut fer jo? No vull pensar-hi. Les seves cares mentre parlaven no deixaven presagiar un final gaire favorable. El seu cap va girar diverses vegades els meus documents entre les seves mans i, finalment, em va fer el senyal de marxar mentre amb l'altra mà em tornava els documents. Amb una vegada que m'ho digués n'hi hagué prou.

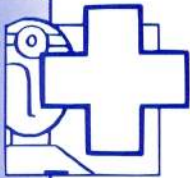
S'ha de reconèixer que tenien raons per estar descontents. Quan havia arribat on ells eren estaven treient del bosc un soldat alemany ferit, sagnant per tot arreu. Un soldat l'aguantava per les cames i un altre per davall els braços. Venia d'un combat amb els maquis. Qui sap si davant d'ells no hi havia algun compatriota meu? Quants han pagat amb la seva vida el seu enrolament als maquis per lluitar contra l'enemic en sòl francès?

Nerviós com mai després de tots aquests fets, no sabia el que em podia trobar a la girada del següent revolt. Vaig continuar avançant i guanyava en serenitat a mesura que m'allunyava d'aquella petita ciutat de Lot. Allí vaig passar un dels pitjors moments de la meua vida.

La resta de recorregut el vaig efectuar sense cap altre incident, però sí amb molta inquietud. L'etapa més llarga, plena de controls, no em va permetre arribar a casa aquell dia. Vaig decidir parar a Cabanes, com ja he dit, i arribar l'endemà amb el meu pa blanc.

És sempre la vida un llarg riu tranquil?

Isidre Ibars

La malaltia d'Alzheimer..

La malaltia d'Alzheimer, un repte d'avui i de futur

L'any 1992, l'Organització Mundial de la Salut va definir la malaltia d'Alzheimer com "una afectació degenerativa cerebral primària, d'etiologia desconeguda, que presenta trets neurològics i neuropsíquics característics".

Sí, aquesta és la definició i la seva realitat és també el deteriorament, a part del malalt, el del seu entorn, ja que comporta un gran desgast familiar. Es tracta d'una de les formes de demència més estesa i coneguda. Actualment no es pot oferir cap tractament capaç de prevenir-la o curar-la.

Durant molts anys es va considerar una malaltia molt rara. Afecta entre el 5-7% de les persones de més de 65 anys i és la causa d'invalidesa, dependència i mortalitat més freqüent en la gent gran. Afecta la memòria, el sentit de l'orientació, les habilitats, el llenguatge i, progressivament, altres facultats. Provoca a la llarga la incapacitat total de les persones que la pateixen.

La malaltia es caracteritza per l'aparició lenta de símptomes que aniran evolucionant al llarg dels anys. En els darrers temps, a causa del progressiu envelliment de la població, l'Alzheimer s'ha convertit en un problema de grans dimensions.

Segons un estudi realitzat per investigadors de la Unitat de Demències de l'Hospital de Bellvitge, i que ha estat publicat a la revista científica *Neuroepidemiology*, més de 80.000 catalans sofreixen l'Alzheimer i altres demències.

Hi ha moltíssims professionals dedicats a la recerca d'una solució. El senyor José Manuel Martínez Lage, professor de neurologia de la Universitat de Navarra i coordinador del comitè científic de la Confederació Espanyola de Familiars de Malalts d'Alzheimer, està convençut que d'aquí a cinc o deu anys hi haurà fàrmacs que permetran retardar o controlar el desenvolupament de la malaltia. És un dels reptes més importants als quals s'haurà d'enfrontar la societat en el transcurs del segle XXI.

Davant d'aquesta perspectiva, a part de la tasca d'investigació dels científics, han sorgit diverses associacions i fundacions amb l'interès de participar en aquesta recerca de

solucions i amb la voluntat d'ajudar els malalts i els seus familiars. D'entre aquestes, vull anomenar la Fundació Reina Sofia, que ha posat en marxa el Projecte Alzheimer.

Aquest projecte s'ha dut a terme mitjançant la creació d'un complex sociosanitari que es basa en quatre pilars fonamentals:

La construcció d'una residència en règim d'internat per a 156 malalts d'Alzheimer. S'ha volgut dotar d'uns espais el més pròxims a un ambient domèstic i s'han creat unitats utilitzades per 16 persones com a màxim.

La construcció d'un centre de dia en règim ambulatori per a 90 malalts d'Alzheimer.

La construcció d'un centre d'investigació de la malaltia, cosa que fa d'aquest complex l'únic al territori espanyol dotat dels mitjans més avançats, connectat amb universitats, comunitats autònomes i diferents institucions científiques nacionals i estrangeres.

La construcció d'un centre de formació envers la malaltia per al personal sanitari, els familiars i voluntaris.

Han col·laborat en la seva creació:

L'ajuntament de Madrid, que ha cedit a la fundació una parcel·la de 18.500 metres quadrats.

La Comunitat de Madrid s'ha fet càrrec de la gestió sociosanitària del complex.

El Ministeri de Sanitat va ajudar en el seu finançament i s'ha fet càrrec de la unitat d'investigació, així com de la plantilla del seu funcionament.

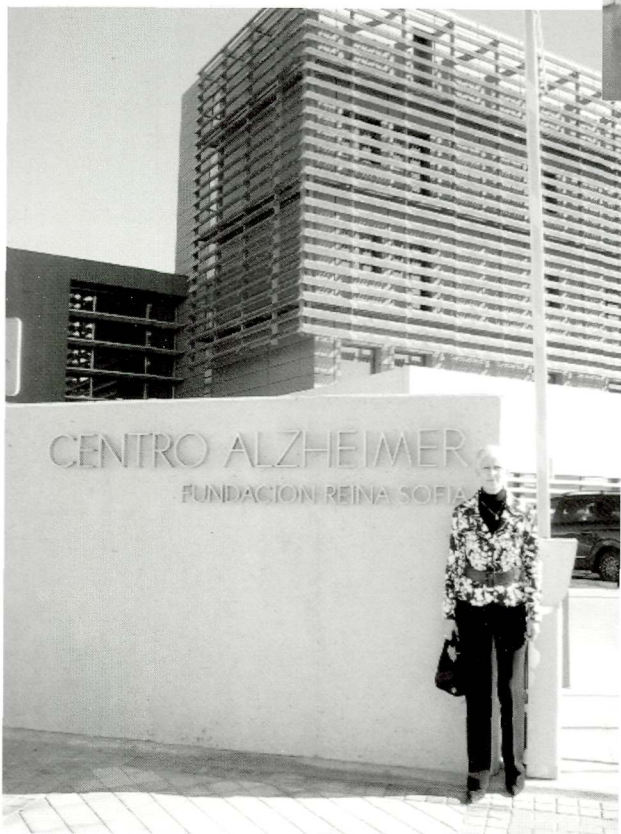
El Ministeri de Treball i Assumptes Socials també va ajudar en el seu finançament i cooperarà amb el Ministeri de Sanitat en l'equipament i dotacions necessàries.

La Fundació Reina Sofia ha dirigit i coordinat totes les actuacions de les parts implicades en el projecte, gestionant el finançament i destinant tots els seus fons a la seva aplicació. Ara ajuda en el finançament de programes d'investigació.

El passat 19 de febrer vaig poder visitar el Centre Alzheimer Reina Sofía.

Es troba situat a Madrid, en una zona nova, àmplia, als afores de la capital, amb molts espais verds i edificis de nova construcció, que fa d'aquell lloc un espai molt apropiat per a la construcció de l'esmentat centre. Des de dins, pels seus jardins no se senten els sorolls dels cotxes, sinó dels ocells que habiten als arbres que l'envolten.

Aquests jardins estan dotats d'aparells per fer exercicis a l'aire lliure, zones per poder fer l'hortet i cultivar hortalisses i plantes. Tot adequat per ser utilitzat i treballat per persones ingressades a la residència i dirigit pel personal del centre.

Vaig demanar visitar el centre com a regidora de Sanitat i Benestar i Família de l'Ajuntament d'Alpicat, i pel meu propi interès. Sabia d'ell per les notícies i els articles de revistes i diaris, i de fa molt temps tenia interès de conèixer-lo.

Em va atendre en la meua visita la coordinadora Maria Jesús Alonso, una jove infermera que va demostrar tenir una gran professionalitat i moltíssima qualitat humana, virtut necessària per treballar en un centre d'aquestes característiques. Se la sentia molt orgullosa de poder mostrar unes instal·lacions tan modernes i amb un equip professional tan ben preparat per a la tasca que realitzen.

Tot i que és difícil veure un raig de llum en la foscor de l'Alzheimer, s'ha de tenir esperança. És la que dóna força a totes aquelles persones que conviuen amb la malaltia.

Roser Llinàs

Regidora de Sanitat i Benestar i Família

EL Nou Pinetell

Col·labora!